

τοῖς Notices et extraits des Manuscrits καὶ τῇ Ἑπετηρίδι (Annuaire) τοῦ Συλλόγου, πρὸς δὲ καὶ ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ ἐπιθεωρήσει (Revue archéologique), δημοσιεύων πολλὰς καὶ ποικίλας πραγματείας, ἰδίᾳ περὶ τῆς βυζαντινῆς φιλολογίας καὶ περὶ τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης.

— Ἐξεδόθησαν ἐν Κανταβρίτζι ὑπὸ Καρόλου Βαλδστάνι *Δοκίμια περὶ τῆς τέχνης τοῦ Φειδίου* (Essays on the Art of Pheidias, by Ch. Waldstein). Ὁ συγγραφεὺς ἀποστέργων τὴν φιλολογικὴν ἐξέτασιν τῶν μνημείων τῆς ἀρχαίας τέχνης σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν παρορᾷ τὰς περιωριστάς γραπτὰς περὶ αὐτῶν μαρτυρίας, ἐμμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μελέτην τοῦ τρόπου τῆς καλλιτεχνικῆς ἐργασίας καὶ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν. Μετὰ τὰ προεισαγωγικά κεφάλαια περὶ τῆς σπουδῆς τῆς κλασσικῆς ἀρχαιολογίας καὶ περὶ τοῦ χαρακτικῶς τοῦ φειδαϊκοῦ ἐργαστηρίου, πραγματεύεται διὰ μακρῶν περὶ τῶν ἀναγλύφων καὶ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Παρθενῶνος, προτείνων διαφόρους ἐρμηνείας καὶ εἰκασίας, παρακεκινδυνεύοντας ἐνίοτε, ἀλλὰ πάντως ἀξίας πολλῆς προσοχῆς καὶ μελέτης.

— Πρὸ μικροῦ ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀγγλίᾳ νέον τεῦχος τῆς ὑπὸ τῆς Γραφονομητικῆς ἐταιρίας τοῦ Λονδίνου δημοσιευομένης σειράς πανομοιότυπων χειρογράφων. Τὸ τεῦχος τοῦτο θέλει περιεῖναι πλὴν ἄλλων λατινικῶν πανομοιότυπων τῶν ἐξῆς ἑλληνικῶν χειρογράφων· 1) δύο ἑλληνικῶν παπύρων ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς Μέμφιδος τῶν ἐτῶν 163 καὶ 164 π. Χ. 2) συμβόλαιον ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς Πανοπόλεως γεγραμμένον τῷ 608 μ. Χ. 3) Ἑλληνοκλατινικοῦ γλωσσαρίου τοῦ ἐνάτου αἰῶνος 4) τῆς ἐν τῇ Βοδληϊανῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ὁξωνίου Γενέσεως, χειρογράφου τοῦ ἐνάτου αἰῶνος. 5) τοῦ χειρογράφου τοῦ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, τοῦ ἔτους 972, τοῦ περιέχοντος ταχυγραφικὰ σημεῖα ἀνυφανθέντα παρὰ τοῦ ἐν Βιέννῃ καθηγητοῦ Giltbauer 6) ἐκκλησιαστικῶν κανόνων τοῦ ἔτους 1042.

— Τὸν προσεχῆ μῆνα δημοσιευθήσεται ὁ πρῶτος τόμος τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Οὐγκὸ εὐρεθέντων ἀνεκδότων ἔργων αὐτοῦ. Ὁ τόμος οὗτος ἐπιγράφεται Théâtre en liberté.

— Ὁ ἐν Παρίσις ἐκδότης Calmann Lévy ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν *Μεγάλης ἐγκυκλοπαιδείας* (Grande Encyclopédie) ἣ εὐρετηρίου μεθοδικῶν τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γερμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν. Τὸ ὅλον ἔργον θὰ ἀποτελέσῃ εἰκοσιπέντε τόμους, εἶναι δ' ἀνταπεκτιμένη ἡ διεύθυνσις τῆς συντάξεως εἰς ἐπιτροπείαν ἐπιφανῶν συγγραφέων, ἐν οἷς ὁ Berthelot, ὁ Glasson, ὁ Levasseur καὶ ὁ Eug. Muntz.

— Πρὸ τινων ἡμερῶν ἐπωλήθη ἐν Λονδίῳ ἐπὶ δημοπρασίας συλλογὴ τῶν πρώτων ἐκδόσεων τῶν ἔργων τοῦ Ἀγγλοῦ μυθιστοριογράφου Δίκινς. Εἰ καὶ δὲν πηρῆλθον πολλὰ ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν, ὅμως ἐπωλήθησαν εἰς τιμὰς σχετικῶς ὑπερέγκους. Οὕτως ἡ πρώτη ἔκδοσις τῶν Ἑγγράφων τῶν Πικουλικῶν ἡγορήθη ἀντὶ 28 λίρῶν στερλινῶν, ἡ δὲ τοῦ *Ολίβερ Τουστ* ἀντὶ λίρῶν 13.

— Ὁ σουλταὶς ἐδωρήσατο διακοσίας τουρκικὰς λίρας εἰς τὸν τουρκικὸν ἱστοριογράφον Λουτφὴν Ἐφένδην ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἔκτου τόμου τῆς παρ' αὐτοῦ γραφομένης *Ἱστορίας τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους*· δι' οὗ τὸ ἔργον πλησιάζει νῦν συμπληρωθῆναι.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μαυρογορδάτειος βιβλιοθήκη ἥτοι: γενικὸς περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ἐν ταῖς ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν βιβλιοθήκαις εὐρίσκομένων ἑλληνικῶν χειρογράφων, καταρτισθεῖσα καὶ συνταχθεῖσα κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου ὑπὸ **Α. Παπαδοπούλου** τοῦ Κεραμῆως. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1885, 8ον, σελ. 45—84.

Συνοπτικὴ ἑκδοσις παλαιογραφικῶν ἐρευνῶν ἐν τε Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν ταῖς χωραῖς τοῦ Πόντου διὰ τῶν Μαυρογορδάτειον βιβλιοθήκην ὑπὸ **Α. Παπαδοπούλου** τοῦ Κεραμῆως. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1885, 8ον, σελ. 1.—70.

Τὰ δύο ταῦτα τεύχη ἀποτελοῦσι παράρτημα τοῦ σ' τόμου τοῦ περιδικτοῦ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλην. φιλολογικοῦ συλλόγου. Ἐκ τούτων τὸ μὲν πρῶτον εἶνε συνέχεια τῆς καταγραφῆς τῶν ἐν ταῖς μοναῖς τῆς Δέσθου κατακειμένων χειρογράφων, ἣν ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος ὁ Κεραμῆς τῷ 1884, καὶ περὶ ἧς ἐγράψαμεν ἐν Δελτίῳ τῆς Ἑ-

στίας· ἀριθ. 396 (29 Ἰουλίου 1884). Τὸ δεύτερον δὲ τεῦχος περιεῖναι τὴν καταγραφὴν ἄλλων χειρογράφων, ἅτινα ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐξήτασεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Ὁδησσῷ, ἐν Κριμαίᾳ, καὶ ἐν Πόντῳ. Ἡ περιοδεία δὲ τοῦ ἀκαμάτου τούτου λογίου, ἣν ἐσχάτως ἐπεξεργάσεν εἰς τὴν τοπαρχίαν Τραπεζούντος, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπαρχίαν Χαλδίας καὶ Χαϊριάνων, ἧς ἔδρα εἶνε ἡ πόλις *Γκιουμουσχανέ* (Ἀργυρούπολις) ἀπέχουσα τῆς Τραπεζούντος πρὸς Ν 4 ἡμέρας, ὑπῆρξε γόνιμος. Ἐνταῦθα ἐπεσκέφθη πάσας τὰς ἀξίας λόγου μονὰς, τὰς περὶ τὴν Τραπεζούνταν, τοῦ Σουμλαῖ, Βαζελώνας καὶ Περιστερᾶ, καθὼς καὶ τὸ ἐν τῷ μεσογείῳ διαμερίσματι Χαϊριάνων μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κελευρᾶ. Ἀξιὸν μνηεῖς δὲ εἶναι νῦν σημειωθῆναι, ὅτι γράφει περὶ τῆς πόλεως Γκιουμουσχανέ· Ἡ πόλις Γκιουμουσχανέ εἶνε ἔδρα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας Χαλδίας καὶ Χαϊριάνων. . . . Γινώσκεται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων χριστιανῶν τε καὶ μωαμεθανῶν διὰ τοῦ συνθεστέρου ὀνόματος Κ δ ν, ληρθέντος ἐκ τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ Κάνιος, ἣν δ' ἄλλοτε πολυάνθρωπος, πλουσιωτάτη, καὶ ἐστία ἑλληνικῆς παιδείας μεγίστη κατὰ τὴν ἐσχατιὰν ἐκείνην τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, πλουτοῦσα καὶ βιβλιοθηκῶν σπουδαιοτάτων, ὧν ἐλάχιστον μέρος διεσώθη, τὸ δὲ μέizon διεσπάρη εἰς βιβλιοθήκας γαλιτικὰς, ἀγγλικὰς καὶ ῥωσικὰς. Ἐντεῦθεν δὲ κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Πάσκειβιτς (1828) μετεκομίσθη καὶ διεφυλάχθη, ὡς λέγεται, εἰς τὸ ἐν Πετροῦπόλει αὐτοκρατορικὸν θησαυροφυλάκιον ὅλος χρυσόγραμμα κώδιξ Εὐαγγελίων. . . . ἄλλοτε κατ'ἑμὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῆς Τραπεζούντος.

Ἐν τῇ περιοδείᾳ ταύτῃ ἀνὰ τὸν Πόντον ὁ κ. Α. Π. Κ. ἐξήτασε καὶ κατέγραψεν 650 τεύχη χειρογράφων. Ἀνεῦρε δ' ἐνταῦθα καὶ τεύχη περιέχοντα κείμενα κλασσικῶν συγγραφέων, ἐν οἷς κώδικα τῆς ΙΔ' ἑκατ. περιέχοντα τὰς Νεφέλας καὶ τὸν Πλούτων τοῦ Ἀριστοφάνους, ἔτερον τῆς ΙΒ' ἑκατ. περιέχοντα τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον τοῦ Αἰσχίνου, καὶ ἄλλους περιλαμβανόντας ἐν ἀντιγράφῳ λόγους Δημοσθένους, ἐπιστολάς τοῦ Διόκλινος, τὸ ἐγγχειρίδιον τοῦ Ἐπικτήτου, κριμαίας τοῦ Διογενεανοῦ, καὶ ἀνθολόγιον γινωμῶν κλασσικῶν καὶ μὴ πεζογράφων καὶ ποιητῶν. Ἀνεκδότα δὲ κείμενα ἀνεῦρεν ἀναφερόμενα εἰς τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις 1) Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ. 2) Κείμενα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου. 3) Ἑγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὴν κατὰ τόπους ἐθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν ἀπὸ τῆς ΙΣΤ' — ΙΗ' ἑκατοστ. 4) Μικρὰς φιλολογικὰς καὶ ἱστορικὰς συγγραφὰς διαφόρων ἐλλογιμῶν ἀνδρῶν, ἐν αἷς ἀξία σημειώσεως ἡ τοῦ Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου περὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρις αὐτοῦ ἀκμασάντων Ἑλλήνων λογίων καὶ ἀνδρῶν ἐπιστημῶν συγγραφαί ἀξιόλογος, διότι σὺν τοῖς ἄλλοις ἐξ αὐτῆς μακθάνομεν εἰδήσεις περὶ τῆς κατωγῆς καὶ τύχης τῶν οἰκογενειῶν, ἐξ ὧν ἐγενήθησαν οἱ μεγάλοι τῆς Πύλης διεργηθεῖς, καὶ οἱ ἡγεμόνες Οὐγγροβλαχίας καὶ Μολδαβίας. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἀνεκδότα ἀναφέρονται, ὡς τοῦ Φιλοθέου Σουλθερίας, τοῦ Νικολάου Κεκάσιλα, τοῦ Μανασσή καὶ ἄλλων, πηγαὶ δυνάμιτος πολυτίμου τῆς ἱστορίας, τῆς τοπογραφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας τῆς Κιλικίας, Συρίας, Ἀρμενίας καὶ Τραπεζούντος. Πλὴν δὲ τούτων ὁ κ. Α. Π. Κ. ἀνεῦρε καὶ ἐξ ἐπιστολάς, τῶν ἀγνώστων, τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου, ἐς καὶ ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ θ' τεύχει.

Τοιοῦτον εἶνε τὸ περιεχόμενον τῶν δύο τούτων τευχῶν, ἐν οἷς ὁ Κ. Ἀθ. Παπαδὲ τὰς καταγράφας τὰς παρατηρήσεις του ἐπὶ τῶν χειρογράφων, κατεχώρισέ τινα τῶν ἀγνώστων κειμένων, καὶ ἐξέθηκε τὰ τῆς περιήγησεως αὐτοῦ εἰς τὸν Πόντον, περιηγήσεως, ἣν μόνος ἀνὴρ ἐμπνεόμενος ὑπὸ ἀληθοῦς ἐπιστημονικοῦ διαφέροντος καὶ ζήλου περὶ τὰ πάτρια, δύναται ν' ἀναλάβῃ, ἅτε περιβαλλομένη ὑπὸ κινδύνῳ ἀπείρων καὶ δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας ἐμετρίαξέ πως ἡ ἀνέυρεσις εἰς τὰ μεθόρια ἐκείνα τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου πληθυσμῶν ἑλληνικῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ πόθος τῆς πατρίδος καὶ ἡ πρὸς τὴν παιδείαν κλίσις διατηροῦνται ἀσβεστά. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ φιλόμουσος καὶ φιλόπατρις κ. Θεόδωρος Μαυρογορδάτος θέλει ἔτι μᾶλλον συντρέξει τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνέλαθεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἡ ἄλλη ἐξήλπιον θέλουσι συνεχίσαι αὐτό, συντρέχοντες εἰς τὴν κοπιώδη ἐργασίαν, ἥτις ἀνετίθη κατὰ Κ. Ἀθ. Παπαδοπούλου τῷ Κεραμῇ πρὸς ἐξερεύνησιν παστῶν τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν μονῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

ΑΝ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.